

ANALYTIK, PLUKOVNÍK PETER ŠVEC: AKO PORAZIŤ OLIGARCHIU A MATOVIČIZMUS! ČO RADÍ SUN-TZU 1. ČASŤ

- CZ24 News | 2. února 2021

SLOVENSKO: Čitateľom predkladám poklad, ktorý som ako prvý Slovák preložil do slovenčiny (zo špičkového anglického prekladu) už v roku 1996. Bez jediného centa honorára môj preklad vydalo vo forme malej brožúrky začiatkom roka 1997 vtedajšie ministerstvo obrany pod vedením Jána Siteka, z iniciatívy neskoršieho genmjr. v.v. Jána Repaského, vtedajšieho vedúceho úradu ministerstva obrany.

Na dokončenie prekladu mi vytvoril výborné podmienky súčasný dlhoročný primátor mesta Vysoké Tatry plk. gšt. v.v. Ján Mokoš, ktorý bol vtedy riaditeľom Vojenskej zotavovne Tatranské Zruby. Bol to môj predchádzajúci nadriadený veliteľ divízneho stupňa, tiež generál bez povýšenia, ktorý sa mimoriadne čestne a chlapsky zachoval ako účastník normalizačného pohovoru proti mne, vtedy známemu vlasteneckému slovenskému dôstojníkovi (možno načas posledného to normalizačného pohovoru v histórii).

Normalizačný teror bol vykonávaný z iniciatívy pražského nacistického šovinistu, vtedajšieho tzv. federálneho ministra obrany začiatkom roka 1992, pričom o pár týždňov po ňom bol autor zvolený za poslanca FZ ČaSFR preferenčnými hlasmi za Západoslovenský kraj. Mimochodom, predchádzal mu asi 10-hodinový prokurátorský teror proti autorovi, v ktorého závere skolaboval normalizačný sluha šovinizmu, prokurátor.

Bol som čerstvým absolventom operačnej akadémie pozemných síl (tak, ako 10% ďalších kolegov zo vzdušných síl z Veľkej Británie a z celého sveta na rovnakom kurze), hodnosťou podplukovník letectva. Čerstvo som mal za sebou krátku mimoriadne úspešnú epizódu velenia leteckej základni, keď som spolu s tímom dokázal z bojaschopnosti po 1 vrtuľníku z troch typov za pár týždňov

zabezpečiť schopnosť 80% a získanie všetkých bojových spôsobilostí pre posádky leteckej základne, výlučne z vnútorných zdrojov leteckej základne pri podrazoch z časti nadriadených, ktorí mali záujem o môj neúspech. Pritom sme robili sériu letecko-taktických cvičení zo 4 predsunutých polných operačných priestorov. Po prvý a posledný raz v histórii. Bez výmeny jediného funkcionára. Tajomstvo? Uplatnenia princípov vedenia zmeny a požičanie si múdrosti Majstra Sun, stratéga známeho pod menom Sun-Tzu (asi 544-496 pnl.)

Tento originálny autorský preklad poskytujem pre Inštitút sociálno-ekonomických otázok (www.oziseo.sk), pre Armádny magazín v Hlavných správach a pre všetky médiá, presadzujúce slobodu slova, ktoré si ho osvoja. Je určený pre všetkých múdrych vlasti oddaných Slovákov bez ohľadu na národnosť, ktorí chcú pochopiť, čo znamená stratégia, teda aj pojem zdravý sedliacký rozum. Začnem príhovorom zo septembra 1996.

„Bez ohľadu na zmeny v technológii vojny a bez ohľadu na vývoj ľudstva, vo vojenskom umení platia určité pevné pravidlá. Jedným z prvých autorov ucelených písaných pravidiel vojny je čínsky generál Sun-Tzu (pozn.: v Malej slovenskej encyklopédii Beliana 1993, sú v slovenskom prepise použité pre slovenský jazyk netypické a cudzia hlásky vo forme „Sún-c“). Hoci dátum jeho presného narodenia nie je známy, žil približne okolo roku 500 pred našim letopočtom, čiže ide o Konfuciovho súčasníka. Vypracoval zákony vojny dávno pred Alexandrom Veľkým, Clausewitzom a ďalšími slávnymi vojenskými stratégmi.

Záujem západnej Európy o tohto čínskeho vojvodu, stratéga a mysliteľa prepukol až v tomto storočí (pozn.: vtedy 20. storočie) a vyústil do prekladu jeho diela Vojenské umenie. Štúdiom používaných stratégií na víťazstvo vo vojnách (predovšetkým gerilového typu) v priebehu 20. storočia zistíme, že ním objavené zásady vojenského umenia inšpirovali mnohých revolucionárov, kontrarevolucionárov a vojvodcov bez ohľadu na to, z ktorého ideologického hľadiska sa na vojnu pozeráme. Novodobé čínske vojenské umenie, počínajúc Mao-Ce-Tungom, je tiež zreteľne inšpirované týmto mysliteľom. Zaujímavý je iste názor vojenských stratégov a mysliteľov na druhej strane zemegule. Profesor modernej histórie z Oxfordskej univerzity Norman Stone vo svojom predslove k anglickému prekladu diela Vojenské umenie od Sun-Tzu píše: „Táto krátka kniha s trinástimi kapitolami o rôznych aspektoch vojenského umenia obsahuje veľa zdravého rozumu. V stručnej forme zvestuje umenie víťazstva bez krvi. Každý veliteľ, ktorý ide bojovať do vojny, by mal mať zoznam Sun-Tzuových zásad ... položený nad stolom“.

Názory na platnosť alebo zastaranosť niektorých zásad majú skôr subjektívny charakter najmä vtedy, ak sa zamyslíme nad podstatou a historickým kontextom napísaného. Pomocou obrazotvornosti s počudovaním objavujeme genialitu tohto mysliteľa, ktorý úžasne predbehol čas. Sun-Tzu ako jeden z prvých vojvodcov pochopil, že dobrý veliteľ musí rozumieť nielen vojenskej technike a taktike, ale aj umeniu diplomacie a ďalším vedám, ktoré dnes označujeme ako vedy spoločenské.

Táto malá brožúrka, ktorej mierne skrátený obsah si dovoľujem predložiť vojenskej odbornej verejnosti, sa nezaobrá iba samotnými záležitosťami vojny, ale posudzuje súvislosti a vzájomné vzťahy medzi vojenstvom, politikou, ekonomikou, diplomaciou, zemepisom, ba dokonca aj psychológiou. Prepis pôvodného textu do moderného čínskeho jazyka vykonal generál Čínskej ľudovo-oslobodzovacej armády Tao-Han-Žang. Anglická verzia prekladu je popretkávaná mnohými príkladmi bitiek a vojen v histórii ľudstva a samotnej Číny. Hoci toto veľkolepé klasické dielo nebude mať široký okruh čitateľov, určite by bolo možné nájsť vydavateľa, ktorý by jeho úplný preklad vydal vo forme šlabikára vojenského umenia pre dôstojníkov Armády Slovenskej republiky (pozn.: v čase prekladu to bol oficiálny názov).

Pôvodným úmyslom autora bolo preložiť iba podstatné myšlienky z diela, ale v priebehu hlbšieho štúdia som dospel k názoru, že podstatné je prakticky všetko. Dovoľm si tvrdiť, že ak v niečom

slovenský vojensko-vzdelávací systém mimoriadne zaostáva za svetom, tak je to efektívna aplikácia histórie vojenského umenia vo výchove dôstojníkov svojej armády. Rád by som týmito svojimi poznámkami prispel do procesu, ktorý sa len začína, a ktorý raz iste od základu zmení charakter slovenského dôstojníka a veliteľa (pozn.: to autor netušil, že necelých 7 rokov po dokončení prekladu dostane možnosť urobiť reformu systému formovania vojenských dôstojníkov, ktorá bola asi 4 roky po jej presadení zdeformovaná zadubenými intrigánskymi spiatočníkmi). Komentáre k jednotlivým kapitolám som sa usiloval minimalizovať na najnižšiu únosnú mieru. Zahĺbme sa preto teraz do tajov starodávnej múdrosti.

Piešťany, september 1996.“

SUN-TZU

VOJENSKÉ UMENIE

Prvá kapitola

HODNOTENIE SITUÁCIE

Vojna je pre štát životne dôležitou záležitosťou, otázkou života a smrti, cestou buď na prežitie, alebo na zničenie. Preto je dôležité, aby bola podrobená dôkladnému štúdiu. Na to, aby si zistil výsledky vojny, posudzuj ju z hľadiska piatich rozhodujúcich faktorov a porovnávaj rôzne podmienky protistojacich strán. Prvým faktorom je politika, druhým počasie, tretím terén, štvrtým veliteľ a piatym doktrína.

Politika je to, čo zabezpečí, aby ľudia boli v jednote s ich vládcom tak, že ho budú nasledovať bez ohľadu na svoje životy a bez strachu z akéhokoľvek nebezpečenstva. Počasie označuje noc a deň, chlad a teplo, pekné dni a dažď a zmeny ročných období. Terén znamená vzdialenosti a súvisí s tým, či je krajina ľahko alebo ťažko priechodná, alebo či je otvorená, prípadne uzatvorená a tým ovplyvňuje šance prežiť alebo zomrieť. Veliteľ má mať kvality generála – múdrosť, úprimnosť, láskavosť, odvahu a prísnosť. Pod doktrínou rozumieme organizáciu armády, postupnosť hodností medzi dôstojníkmi, usmerňovanie zásobovacích miest a zásobovanie armády vojenským materiálom.

Vyhrá generál, ktorý ovláda tieto faktory, prehrá ten, kto ich neovláda. Pri spracovaní plánov preto porovnaj nasledujúcich sedem prvkov a posudzuj ich s najvyššou pozornosťou: 1) Ktorý panovník je múdrejší a schopnejší? 2) Ktorý veliteľ je talentovanejší? 3) Ktorá armáda získava výhody prírody a terénu? 4) V ktorej armáde sú predpisy a pokyny vykonávané lepšie? 5) Ktoré vojská sú silnejšie? 6) Ktorá armáda má lepšie vycvičených dôstojníkov a vojakov? 7) V ktorej armáde sú odmeny a tresty udeľované spravodlivejším a vhodnejším spôsobom?

Pomocou týchto siedmich prvkov som schopný predpovedať, ktorá strana zvíťazí, a ktorá bude porazená. Generál, ktorý si všíma moje rady určite zvíťazí. Taký generál nech naďalej velí. Ten, ktorý ich ignoruje, bude určite porazený. Taký má byť odvolaný. Berúc do úvahy moje rady a plány, generál musí vytvárať situáciu, ktorá prispeje k ich uskutočneniu. Pod situáciou mám na mysli rešpektovanie situácie v poli a konanie v súlade s tým, čo je výhodné.

Každé vedenie vojny je založené na klamaní. Preto, keď si schopný útočiť, predstieraj neschopnosť. Keď si s vojakmi na presune, predstieraj nečinnosť. Keď si blízko nepriateľa, vyvolaj zdanie, že si ďaleko; keď si ďaleko, vyvolaj zdanie, že si blízko. Nastav pasce na zvedenie nepriateľa. Udri na nepriateľa, keď je v stave zmätku. Pripravuj sa proti nepriateľovi, keď je zo všetkých strán poistený. Vyhni sa nepriateľovi v čase, keď je silný.

Ak má tvoj protivník cholerickú povahu, usiluj sa ho rozzúriť. Ak je arogantný, povzbud' jeho

samolúbosť. Ak sú nepriateľské vojská dobre pripravené po reorganizácii, usiluj sa ich vyčerpať. Ak sú zjednotené, usiluj sa zasiať medzi ne nezhody. Zaútoč na nepriateľa tam, kde je nepripravený a zjav sa tam, kde ňa neočakáva. Toto sú kľúče k víťazstvu pre stratéga. Nie je možné ich vopred vyčerpávajúco formulovať.

Čiže, ak hodnotenie situácie pred bojom naznačuje víťazstvo, je to preto, lebo kalkulácie ukazujú, že tvoje podmienky sú priaznivejšie ako podmienky nepriateľa. Ak indikujú porážku, je to preto, lebo starostlivé kalkulácie ukazujú, že priaznivejších podmienok na bitku je málo. So starostlivými kalkuláciami môžeš vyhrať, ak ich podceňuješ, vyhrať nemôžeš. O koľko menej šancí na víťazstvo má ten, kto nerobí vôbec kalkulácie. Týmito prostriedkami môžeš predpovedať výsledok boja.“

Azda netreba zdôrazňovať strategickú neschopnosť neuveriteľne veľkej časti našich vládcov, aj keď neschopnosť tých súčasných bude ťažko prekonať. Ostatné pokračovania budú kratšie. Pokračovanie v ďalšej časti.

Písané pre „Knižnica obrancov slovenskej vlasti“ (www.oziseo.sk)